

College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Datum 18 januari 2010
Referentie

Betreft: Advies op de conceptnota “Informele Zorg”

Geachte College,

Bij brief van 10 november 2009 heeft u de Gehandicaptenraad en Seniorenraad verzocht u te adviseren op de conceptnota “Informele Zorg”.

De beide adviesraden zijn van mening dat het een goede zaak is dat deze conceptnota verschenen is. Steeds meer staat de problematiek rond de informele zorg in de belangstelling. Wij zijn van mening dat een helder beleid op dit punt de gemeente Enschede nog meer op de kaart zet. Het past, ons inziens, binnen de doelstelling van de gemeente om het Wmo beleid goed inhoud te geven. Wij zien deze conceptnota dan ook als een eerste aanzet.

Op 26 november 2009 hebben leden van de beide adviesraden de conceptnota besproken met de ambtenaren. Daar is, in een open gesprek, de conceptnota doorgenomen. Afgesproken is dat de daar besproken technische punten meegenomen worden en, zo mogelijk, ook opgenomen worden in een nieuwe versie van de nota.

In dit advies gaan we nader in op enkele punten die we expliciet nogmaals onder de aandacht willen brengen.

Bij ons advies hebben we nadrukkelijk de brief van de Staatssecretaris van VWS van 27 oktober 2009 aan de Tweede Kamer betrokken. In deze brief ‘Naast en met elkaar. Brief over de relatie tussen informele en formele zorg’ gaat zij nader in op de problematiek die juist ook de conceptnota betreft. In de brief haalt de Staatssecretaris enkele voorbeelden aan die bijna één op één overgenomen kunnen worden in het lokale beleid van Enschede.

Wij komen tot de volgende adviezen:

1. Wij adviseren u in de nota om een duidelijk verschil te maken tussen mantelzorgers en vrijwilligers. Het doet beiden geen recht om deze twee, in onze ogen duidelijk verschillende groeperingen, in één adem te noemen.
Zie hiervoor ook de begrippen zoals omschreven op blz. 2 van de brief van de Staatssecretaris.
2. Het blijkt steeds weer moeilijk om mantelzorgers in beeld te krijgen. Wij zien als één van de belangrijkste opgaven om in contact te komen met deze groep. In de conceptnota geeft u een aantal cijfers aan hoeveel mantelzorgers onze stad heeft, gebaseerd op landelijke cijfers. Volgens de adviesraden zijn er meerdere wegen te bewandelen om een actievere rol te spelen om de (potentiële) mantelzorgers te benaderen. Wij zien hierin een duidelijke taak voor de gemeente om voorwaarden te scheppen om dit mogelijk te maken.
Wij hebben uit gesprekken vernomen dat partijen die in direct contact zijn met mantelzorgers moeilijk met elkaar in gesprek komen. Wij denken hierbij aan enerzijds artsen (zowel huisartsen als specialisten) en anderzijds de Stichting Informele Zorg. Maar ook paramedici kunnen ook een belangrijke signalerende functie hebben. Ook deze beroepsgroepen zouden bij het overleg actief betrokken kunnen worden.
In de eerder genoemde brief van de Staatssecretaris staat een voorbeeld uit Emmen. Hier is een steunpunt mantelzorg gevestigd in een huisartsenpraktijk. En mooi praktijkvoorbeeld volgens ons.
Wij adviseren u om hierin het voortouw te nemen en, onder meer, bovengenoemde partijen met elkaar in contact te brengen.
3. Mantelzorgers krijgen het zwaarder. Zo heeft het expertisecentrum Mantelzorg recentelijk laten weten. Het expertisecentrum geeft aan dat dit ondermeer komt door de pakketmaatregelen AWBZ. Wij zijn van mening dat het in ieders belang is om hierin proactief op te treden.
Wij adviseren u om binnen de conceptnota een paragraaf op te nemen over de hoe de gemeente denkt over haar rol op dit punt.
4. Uitval van een mantelzorger is niet alleen voor betrokkenen een probleem. Maar ook economisch kan dit tot hogere kosten leiden. Zo zal professionele zorg de taken veelal moeten overnemen. Als het een werkende mantelzorger betreft leidt dit ook tot verzuim, met alle consequenties van dien.
Wij adviseren u om in de nota ook dit aspect nader op te nemen, in samenhang met de verschillende andere nota's zoals bijvoorbeeld de nota 'niemand aan de kant, schouders eronder 2008 – 2010'.
5. De gemeente Enschede eert jaarlijks vrijwilligers met de Enschede speld. In de nieuwjaarstoespraak van de Burgemeester werden de vrijwilligers het cement in onze samenleving genoemd. In de informele zorg zijn deze vrijwilligers onontbeerlijk. In Enschede zijn tal van organisaties actief om deze vrijwilligers te begeleiden, vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en vrijwilligers te werven.
Maar ook veel mensen doen vrijwilligerswerk zonder dat zij aangesloten bij, of lid zijn van een organisatie. Hiervoor geldt eigenlijk ook dat zij 'niet in beeld' zijn, net als menig mantelzorger. Wij adviseren u om hierop nader in te gaan in de nota.
Graag zouden wij zien hoe u in contact denkt te komen met deze groep vrijwilligers. Wellicht kunt u de mogelijkheden onderzoeken of zij kunnen aansluiten bij bestaande organisaties, dit mede vanwege ondersteuning, vrijwillige verzekering en dergelijke.

6. De Adviesraden vinden dat bij deze conceptnota “Informeel Zorg” onlosmakelijk ook verbonden zijn een visie op de gebruikelijke zorg en het compensatiebeginsel. Over het laatste onderwerp hebben wij u onlangs nog geadviseerd. De nota over de gebruikelijke zorg krijgen wij nog ter advisering voorgelegd, nadat de uitgangspunten voor het compensatiebeginsel zijn vastgesteld en (deels) uitgewerkt.
Wij adviseren u in deze nota minimaal een passage op te nemen over de gebruikelijk zorg om de contouren weer te geven van de lijn gebruikelijke zorg – informele zorg – formele zorg.
7. Het zal niet verbazen dat de Seniorenraad graag gegevens over de oudere informele zorgverlener in de nota opgenomen zou willen hebben. Wij verwachten dat door het wegvallen van functies door bijvoorbeeld AWBZ-pakketmaatregelen een zwaardere belasting op gaat treden bij ouderen. Kenmerk van het ouder worden is namelijk dat verschillende functies gaan afnemen. Toenemende zwaardere belasting van de informele zorgverlener en tegelijk afnemende functievermindering van diezelfde zorgverlener, kunnen als een sluipend proces tot onvoorziende noodsituaties leiden.
Wij adviseren u om de nota meer op dit soort aspecten aan te passen.
8. De Staatssecretaris gaat in haar brief nadrukkelijk in op respijtzorg. De beide adviesraden zijn van mening dat respijtzorg een prima instrument kan zijn om de mantelzorger langer in staat te stellen om deze zorg te blijven leveren.
Wij adviseren u om in de nota hierop concreet in te gaan welke mogelijkheden u ziet om aan respijtzorg meer inhoud te geven.
9. In de conceptnota staan enkele getallen, waarvan wij vermoeden dat het een afgeleide is van landelijke cijfers. Graag zouden wij deze getallen specifieker willen zien toegesneden op de situatie in Enschede.
Wij adviseren u dan ook om de conceptnota hierop aan te passen, waarbij wij graag een uitsplitsing willen zien naar bijvoorbeeld feitelijk ondersteunde aantallen van mantelzorgers, respijtzorg en vrijwilligers.

Zoals eerder omschreven zien wij deze conceptnota als een eerste aanzet. Om de kaders nog duidelijker te maken zou een aanscherping van de nota wenselijk zijn. Een aanscherping doet meer recht aan de problematiek, waarvan wij het met u eens zijn dat een gedegen aanpak noodzakelijk is. De Conceptnota is een visiestuk. In de conceptnota staan echter tal van voorbeelden. Wellicht is het te overwegen om de voorbeelden in dit visiestuk niet op te nemen, maar wel in de uiteindelijk nota. Daar zal immers het voorgenomen beleid uiteengezet moeten worden.

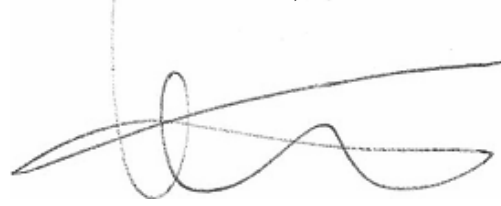
Mocht u vragen hebben of een toelichting wensen dan vernemen wij dat gaarne.

Met vriendelijke groeten,
namens de Gehandicaptenraad,

Bert Hassink
Voorzitter

namens de Seniorenraad,

Henk Heegen
voorzitter